

ЗАТВЕРДЖЕНО ТА ВВЕДЕНО В ДІЮ наказом ректора № 99.04 від «24» червня 2018 р. І.Ф.Прокопенко № 02125585		Шифр документу 04-05/45.18	Система управління якістю у ХНПУ імені Г.С.Сковороди ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЕЛЕКТРОННІ ВИДАННЯ в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди	УХВАЛЕНО вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди протокол № 5 від «26» червня 2018 року
---	---	---	---	--

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЕЛЕКТРОННІ ВИДАННЯ в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди

ПОГОДЖЕНО
Проректор з наукової роботи
Ю.Д. Бойчук

«25» червня 2018 р.

Директор інституту інформатизації освіти
А.І. Прокопенко

«19» червня 2018 р.

Завідувач редакційно-видавничого відділу
О.В. Шаповалова

«14» червня 2018 р.

Начальник юридичного відділу
О.В. Тарасенко

«18» червня 2018 р.

РОЗРОБНИК
Директор наукової бібліотеки
О.Г. Коробкіна

«12» червня 2018 р.

Розроблено: Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди.

Розробник: Директор наукової бібліотеки О.Г. Коробкіна.

Ухвалено: вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди протокол № 5 від «26» червня 2018 р.

Затверджено та введено в дію: наказом ректора Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди № 89-од від «24» червня 2018 р.

1. Загальні положення

1.1. Положення про електронні видання в Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди складене відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про видавничу справу», Державних стандартів України «Видання. Основні види. Терміни та визначення», «Інформація та документація. Електронні видання. Основні види та вихідні відомості», наказів Міністерства освіти і науки України від 01.10.2012 р. № 1060 «Про затвердження Положення про електронні освітні ресурси» (зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 1061 від 01.09.2016), від 27.06.2008 р. № 588 «Щодо видання навчальної літератури для вищої школи», Методичних рекомендацій щодо структури, змісту та обсягів підручників і навчальних посібників для вищих навчальних закладів (рішення Вченої ради Науково-методичного центру вищої освіти МОН України від 29.07.2005 р., протокол № 6).

1.2. Положення визначає види навчальних електронних видань.

1.3. Формування плану підготовки навчальних електронних видань здійснює Інститут інформатизації освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди, а контроль за реалізацією плану видання – директор Інституту.

1.4. Положення також визначає порядок надання навчальним електронним виданням рекомендації до використання в дистанційній освіті.

1.5. Рекомендацію до використання в дистанційному навчанні навчальним електронним виданням надає Вчена рада ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

2. Види навчальних електронних видань та вимоги щодо їх структури

Електронне видання – це електронний документ, який пройшов редакційно-видавниче опрацювання, має вихідні відомості та призначений для розповсюдження в незмінному вигляді.

Електронне навчальне видання – це електронне видання, що містить систематизовані дані наукового або прикладного характеру, подані у формі, зручній для навчання і викладання, у вигляді текстової, графічної, цифрової, мовної (звукової), музичної, фото-, відео- та іншої інформації або як сукупність таких форм подання інформації.

Електронне видання може бути розміщене на будь-якому носіїв інформації – оптичному (CD, DVD-ROM тощо), магнітному (магнітний диск) або іншому, який може забезпечити збереження автентичності цього видання і придатний для відтворення на відповідних технічних пристроях, а також може бути опубліковане в комп'ютерній мережі ХНПУ імені Г. С. Сковороди, інформаційно-навчальних системах інших ЗВО і доступне з мережі закладу або з Інтернету.

2.1. Види електронних навчальних видань

Залежно від виду носія ЕНВ поділяються на такі категорії:

Електронне навчальне видання індивідуального розповсюдження: видання, призначене для індивідуального використання шляхом встановлення носія інформації безпосередньо на пристрої для зчитування інформації конкретного користувача; випускається у вигляді певної кількості ідентичних примірників (тиражу) на переносних носіях інформації (CD, DVD тощо).

Мережеве електронне навчальне видання: видання, доступне багатьом користувачам через телекомунікаційні мережі.

Електронне навчальне видання комбінованого розповсюдження: видання, яке може використовуватися з індивідуального носія інформації шляхом доступу через комп'ютерну мережу.

Методичні інформаційні ресурси – методичні засоби у формі електронних навчальних видань, розміщені в телекомунікаційній мережі.

До електронних навчальних видань належать електронні видання, які відповідають конкретній навчальній дисципліні або її частині відповідно до навчального плану, зокрема:

- електронні навчально-методичні комплекси (інформаційно-дидактичні ресурси дисципліни у формі електронного видання);
- електронні підручники;
- електронні навчальні посібники;
- електронні конспекти (матеріали) лекцій;
- електронні довідкові матеріали (довідники, наукові монографії, хрестоматії, енциклопедії, атласи тощо);
- електронні тренажери та/або віртуальні (імітаційні) лабораторні роботи;
- електронні практикуми;
- методичні вказівки та інструкції до лабораторного практикуму або практичних робіт із навчальної дисципліни або її частини;
- глосарії до навчальної дисципліни;
- методичні вказівки та завдання до контрольних-розрахункових робіт, комплекси контрольних та розрахунково-графічних робіт з окремих навчальних дисциплін або їх сукупностей;
- методичні вказівки та завдання для курсових робіт;
- методичні вказівки до різних видів практик;
- методичні вказівки до дипломного проектування;
- тести для поточного, модульного та семестрового контролю з дисципліни.

Електронний навчально-методичний комплекс – електронне видання, що містить навчально-методичні матеріали, які визначають зміст навчальної дисципліни (навчальна програма дисципліни, підручник) або її частин (навчальні посібники і/або конспект чи матеріали лекцій) та інші навчально-методичні матеріали (засоби) відповідно до видів аудиторних чи позааудиторних навчальних занять або самостійної роботи студента, передбачених робочою навчальною програмою дисципліни.

Електронний підручник – електронне навчальне видання із систематизованим викладом дисципліни (її розділу, частини), що відповідає навчальній програмі та офіційно затверджене як таке видання (Міністерством освіти і науки України або Вченою радою університету), у зручній для вивчення і викладання формі, яке пройшло редакційно-видавничу обробку, призначене для розповсюдження, має вихідні дані.

Електронний навчальний посібник – електронне видання, призначене для допомоги у практичній діяльності чи в оволодінні навчальною дисципліною, матеріал в якому викладений у зручній для вивчення і викладання формі, що пройшло редакційно-видавничу обробку, призначене для розповсюдження, має вихідні дані. Електронний навчальний посібник доповнює або частково замінює підручник, офіційно затверджений як такий вид видання Вченою радою ХНПУ імені Г. С. Сковороди, відповідно до навчальної програми дисципліни (або декількох навчальних дисциплін) містить систематизований виклад її (їх) певних розділів.

Електронний конспект лекцій – електронне навчальне видання, що структуроване за темами лекцій, та відображає зміст лекцій, передбачених робочою навчальною програмою дисципліни для конкретної форми навчання.

Електронні довідкові матеріали – електронне навчальне видання, яке містить короткі відомості наукового і прикладного характеру, щодо однієї або декількох навчальних дисциплін.

Електронний тренажер (віртуальна лабораторна робота) – електронне навчальне видання, призначене для формування і закріплення практичних навичок після попереднього засвоєння теоретичного матеріалу.

Електронний практикум – електронне навчальне видання, яке містить практичні завдання і вправи, що сприяють засвоєнню відповідного теоретичного матеріалу.

Методичні вказівки (рекомендації) для самостійної роботи студентів – електронне навчальне видання, яке містить інструктивні та методичні матеріали, необхідні для організації виконання студентом різних видів робіт, передбачених навчальною програмою.

Методичні вказівки та завдання для курсових робіт – електронне навчальне видання, яке містить інструктивні та методичні матеріали, необхідні для організації самостійної роботи студента над виконанням курсових проектів або робіт.

Тести для поточного, модульного та семестрового контролю з дисципліни – сукупність тестових завдань, призначених для вхідного, проміжного і підсумкового самоконтролю рівня знань.

Глосарій із дисципліни – навчальне видання, що містить короткі відомості про основні терміни та поняття, які використовуються під час вивчення навчальної дисципліни.

2.2. Вимоги до електронних навчально-методичних видань

2.2.1. Вимоги до електронних навчально-методичних видань аналогічні вимогам, які висуваються до друкованих навчально-методичних праць.

Наповнення, структура, склад електронного видання будуть відрізнятимуться від друкованого, адже воно може містити новітні мультимедійні технології – гіперпосилання, інтерактивні вкладки, закладки тощо.

2.2.2. Дотримання вимог чинного законодавства України в галузі освіти.

2.2.3. Дотримання встановлених педагогічних, методичних, дизайн-ергономічних і технічних вимог до електронних навчальних видань та вимог державних стандартів у галузі видавничої справи і програмного забезпечення.

2.2.4. Дотримання вимог законодавства України в галузі захисту авторських прав на всіх етапах життєвого циклу електронного навчального видання.

2.2.5. Модульність електронних навчальних видань, що передбачає методично й змістовно обґрунтований поділ електронних навчальних видань на самостійно оформлені модулі, що уможлиблює їх повторне використання або цитування в інших електронних навчальних виданнях.

2.2.6. Якщо видається в електронному вигляді наукова монографія, то вона має обов'язково пройти процедуру перевірки на плагіат.

2.3. Розробка та реєстрація електронних навчальних видань

2.3.1. Розроблення електронних навчально-методичних видань

2.3.1.1. У розробленні електронних навчально-методичних видань можуть брати участь викладачі і співробітники, авторські творчі колективи викладачів і працівників ХНПУ імені Г. С. Сковороди, а за потреби – і сторонні виконавці.

2.3.1.2. Розроблення електронних навчально-методичних видань у ХНПУ імені Г. С. Сковороди здійснюють викладачі в межах методичної роботи, передбаченої їхніми індивідуальними планами роботи.

2.3.1.3. Для визнання електронних навчально-методичних видань навчально-методичною працею передбачена відповідна процедура, що передбачає проведення змістової та програмно-технічної експертизи електронних навчальних видань.

2.3.2. Реєстрація електронних навчально-методичних видань

2.3.2.1. З метою забезпечення захисту авторських прав на розроблені електронні навчально-методичні видання, здійснюється обов'язкова реєстрація їх в Інституті інформатизації освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

2.3.2.2. Зареєстровані електронні навчально-методичні видання обов'язково розміщуються в репозитарії електронних видань Наукової бібліотеки ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

2.3.2.3. Використання електронних навчально-методичних видань у навчально-виховному процесі допускається після проведення навчально-методичної експертизи та отримання відповідного документа згідно з порядком, визначеним у пункті 7 цього Положення.

2.4. Тиражування та розповсюдження електронних навчально-методичних видань

2.4.1. Підготовка електронних навчально-методичних видань до тиражування передбачає:

підготовку рукопису в гіпертекстовій технології;

видавниче опрацювання рукописів, яке здійснює автор або видавництво;

отримання ISBN на електронне навчально-методичне видання відбувається згідно з Інструкцією про порядок надання міжнародного стандартного номера книги в Україні.

2.4.2. Тиражування електронних навчально-методичних видань на фізичних носіях інформації здійснює видавництво.

2.4.3. Зберігання, поширення, забезпечення доступу до електронних навчально-методичних видань та описів здійснюється за допомогою тиражування на фізичних носіях інформації, а також шляхом їх розміщення в електронних репозитаріях, які надають вільний (у технічному та правовому відношенні) доступ до електронних навчально-методичних видань усім учасникам навчально-виховного процесу, а також на інших локальних і мережевих інформаційних ресурсах.

2.4.4. Захист авторських прав здійснюється у межах Закону України «Про авторське право і суміжні права».

3. Визнання інформаційних ресурсів системи дистанційного навчання у якості навчально-методичної праці

Для визнання інформаційних ресурсів (їх окремих елементів) системи дистанційного навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди навчально-методичною працею необхідно, щоб матеріали, надані автором, відповідали вимогам щодо):

1) технологічності (структура, наявність необхідних елементів (частин) та технологічні можливості конвертування наданих матеріалів у спеціалізоване програмне забезпечення веб-сайту системи дистанційного навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

2) якості та вичерпності змістовного наповнення (відповідність програмі навчальної дисципліни, робочій програмі кредитного модуля, методичне й дидактичне забезпечення, педагогічні та наукові аспекти тощо).

Висновок щодо технологічності підготовленого матеріалу надає Інститут інформатизації освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

Експертизу щодо якості і вичерпності змістовного наповнення проводить Інститут інформатизації освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди, до якої подається пакет документів, що містить:

- обґрунтування доцільності інформаційного ресурсу (елементу) системи дистанційного навчання;
- для дистанційних курсів – не менше двох рецензій від фахівців відповідної галузі знань, що не є працівниками ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

для окремих елементів дистанційного курсу – одна від рецензента, що не є працівником кафедри або автором;

- відповідь авторів на зауваження рецензентів;
- програма навчальної дисципліни та робочі програми змістових модулів;
- витяг з протоколу засідання кафедри з рекомендацією до визнання підготовленого матеріалу навчально-методичною працею;
- висновок відповідального редактора (підпис відповідального редактора завіряється посадовою особою та скріплюється печаткою);
- логін та пароль для ознайомлення з роботою (за необхідністю).
- відомості про авторів, рецензентів та відповідального редактора.

Учена рада Інституту інформатизації освіти затверджує електронне видання як інформаційний ресурс (його окремий елемент), що дозволяє визнати дане електронне видання як навчально-методичну працю і надає дозвіл для використання в системі дистанційного навчання.